

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

4. Стосовно уніфікації термінів захисту авторського права і деяких суміжних прав: Директива Ради 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 року № 93/98/ЄЕС. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_434 (дата звернення: 15.04.2019).

5. Про правовий захист баз даних: Директива 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 1996 року № 96/9/ЄС. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_241 (дата звернення: 16.04.2019).

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ Й ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Думчиков М. О.

*к.ю.н., асистент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Архішвидкий розвиток мережі інтернет і одночасне його поширення та відбиток на всі сфери життєдіяльності суспільства ставить все більше питань перед правом інтелектуальної власності, а зокрема перед авторським правом. Сьогодні, коли комп'ютерний та мережевий розвиток з кожним днем переходить на новий рівень, постало чимало викликів пов'язаних з феноменом порушення прав на використання об'єктів інтелектуальної власності в Інтернеті.

Однією з основних проблем розвитку такого феномену є фактично вільний доступ до цих об'єктів через комунікаційні комп'ютерні мережі та інтернет. З одного боку така ситуація може сприйматися як позитивне явище, адже спостерігаються нові можливості для розвитку та доступу до різноманітних освітніх, культурних та духовних програм. Проте, в останні часи користувачі мережі далеко не завжди обмежуються даними цілями, і все частіше спостерігаються випадки зловживання мережевими та комп'ютерними комунікаціями за для порушення права третіх осіб в мережі інтернет.

Проблематикою охорони і захисту права інтелектуальної власності займалися фахівці у сфері інтелектуальної власності, зокрема Є. Коваленко, М. Мельникова, В. Антипенко.

В епоху розвитку комп'ютерних технологій та інтернету, нагальність створення надійної та дієвої системи охорони об'єктів інтелектуальної власності є не менш важливішим питанням, ніж захист майна громадян від крадіжок чи розбою. Основним сучасним ворогом прав інтелектуальної власності в мережі інтернет виступають плагіат, піратство та контрафакт.

Плагіатом вважається опублікування повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору. Плагіат вирізняється саме присвоєнням чужого авторства. При піратстві, наприклад, може відбуватися розповсюдження чужих творів без дозволу автора, але ім'я справжнього автора не приховується. Тобто у даному випадку немайнові права автора зберігаються, чого не можна сказати про плагіат, де порушуються, як майнові, так і особисті немайнові права автора. Цікаво зауважити, що плагіатом не вважається використання змісту, суті, ідеї, теорії, концепції чужих творів шляхом цитування (обов'язкове посилання на автора).

Феномен незаконного копіювання як одна з основних проблем захисту авторського права може завдавати значної шкоди авторам тих чи інших об'єктів авторського права, оскільки такі діяння перешкоджають отриманню доходу за таку діяльність та певною мірою стримує подальше інвестування в їх творчу діяльність, і як результат взагалі підриє розвитку окремої сфери творчої діяльності. Перш за все мова йде про різноманітні способи монетизації своїх авторських продуктів на різноманітних платформах типу (Amazon, Google AdSense, Fiver, themeforest та інші).

Неможна не звернути увагу на один з найпоширеніших видів порушення авторського права, такий як плагіат. Варто зазначити, що однією з передумов поширення плагіату є стрімкий розвиток мережі інтернет, як результат спостерігаємо неконтрольований рух інформації. Невід'ємним є той факт, що обсяг такої інформації постійно збільшується тим самим породжуючи стрімкий розвиток плагіату. Велика кількість недобросовісних власників різноманітних інтернет порталів, форумів, інтернет магазинів та вебсайтів, які спокійно використовують запозичені у конкурентів різноманітні матеріали які є об'єктами інтелектуальної власності з подальшою їх монетизацією. Мова йде перш за все про так званий ресейл книжкової електронної продукції та різноманітний інтернет контент монетизований за допомогою рекламних мереж. Варто зазначити, що плагіат вважається саме присвоєнням чужого авторського права, де порушуються як майнові так і особисті немайнові права автора. Піратство на противагу плагіату, як правило порушуються лише немайнові права автора, адже розповсюдження чужих об'єктів авторського права в переважній більшості випадків йде без приховування автора об'єкту.

Крім того, одним із способів плагіату є несанкціонований переклад і подання перекладеного тексту як свого власного без посилання на першоджерело [2, с. 15]. Що стосується особливостей захисту авторського права в мережі інтернет, то заслуговує на увагу думка Т.В. Рудника який виділяє наступні правові проблеми захисту авторського права [3, с. 75]:

1. Відсутність законодавства, яке б регулювало дану сферу відносин; правова невизначеність багатьох ключових понять або недостатнє їх відпрацювання. Наприклад, відсутнє законодавче визначення понять, що стосуються глобальної мережі Інтернет тощо.

І справді, серед десятків законів України та низки міжнародних договорів котрі регулюють основи захисту права інтелектуальної власності, до сьогодні немає жодного нормативно-правового акту, яким би регулювалися та визначалися способи й методи захисту права інтелектуальної власності в мережі інтернет.

2. Транскордонний характер використання об'єктів авторського права. Відкриття доступу до об'єкта в Інтернет дає можливість використовувати його фактично в усьому світі, тому виникають випадки, коли об'єкти авторського права використовуються користувачем мережі Інтернет на території, де відповідні норми права не діють.

Як зазначає Ю. Є. Якубівська, Закон України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» виконаний не повністю щодо питання приведення законодавства України у галузі інтелектуальної власності до стандартів ЄС; відсутня імплементація норм Угоди ТРІПС щодо відповідного рівня захисту об'єктів інтелектуальної власності в законодавстві, що є вимогою СОТ [1, с. 39].

3. Після розміщення об'єктів в Інтернеті виникає проблема щодо можливості простеження ким і як буде використовуватися певний об'єкт авторського права. Це пов'язано перш за все з тим, що доступ до відповідного об'єкта виняткових прав відкривається одночасно для гранично широкого кола осіб, що включає мільйони користувачів Інтернету.

На мою думку законодавець повинен підвищити рівень покарань за злочини у даній сфері залежно від рівня суспільної небезпеки, уряд активними діями довести суспільству, що він не потурає порушенням авторських прав у сфері інформаційних технологій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Якубівська Ю. Є. Колізії норм права та компетенції органів управління у сфері інтелектуальної власності як загроза інформаційній безпеці. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право : Науковий журнал. Серія : Юридичні науки. - К. : УДУФМТ, 2015. № 4 (81). С. 37-42.
2. Гуменюк О., Арданов О. Плагіат та інші актуальні проблеми реалізації авторського права у діяльності засобів масової інформації. Інтелектуальна власність. 2009. № 5. С. 13-21.

3. Мельников М. Піратство як злочин у галузі авторського права і суміжних прав: погляд на проблему. Право України. 2003. № 4. С.72–75.

АВТОРСЬКІ ПРАВА НА МУЗИЧНІ ТВОРИ

Усок М. В.

*Студент II курсу ННІ права
Сумського державного університету
Науковий керівник: Думчиков М. О.
к.ю.н., асистент кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Авторське право – це сукупність прав, що належать автору у зв'язку зі створенням і використанням твору мистецтва, літератури, науки. Це сукупність правових норм, котрі регулюють відносини, що виникають внаслідок створення й використання власних мистецьких робіт.

Творча діяльність людей є надзвичайно різноманітною: літературні, музичні твори, а також винаходи, раціоналізаторські пропозиції, корисні моделі тощо.

Проте об'єкти творчої діяльності людей повинні охоронятися законом.

Правова охорона творів у галузі літератури, науки, мистецтва, зокрема статей, монографій, дисертацій, картин, музичних творів, творів скульптури, архітектури, фотографій здійснюється авторським правом. Для одержання правової охорони не потрібно подавати спеціальної заявки, проводити експертизу і державну реєстрацію. На результати духовної творчості правоохоронні документи не видаються. Для одержання правового захисту цих об'єктів досить надати їм об'єктивної матеріальної форми.

Однак із метою захисту свого авторського права та гарантування користувачу твору його унікальності та автентичності, композитор може зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах.

Свідченням реєстрації авторського права є Свідоцтво, видане Державним департаментом інтелектуальної власності України.

Для реєстрації авторського права на музичний твір, зокрема пісню, і отримання свідоцтва необхідно подати в Державну службу інтелектуальної власності України заявку, що обов'язково розглядатиметься на відповідність установленим вимогам, після чого прийматиметься рішення про реєстрацію музичного твору і видачу свідоцтва, або про відмову в його реєстрації. Термін розгляду заявки приблизно становить 1 місяць.

Загальна вартість реєстрації авторських прав в Україні, включаючи державні збори, становить для фізичних осіб – 800,00 грн, а для юридичних – 1200,00 грн. При цьому зазначена